

Ekológ: Začína tu byť dusno

Všetci hovoria o klimatických zmenách a skleníkovom efekte, ale viete, čo spôsobujú planéte?

Globálne otepľovanie by mohlo zásadným spôsobom zmeniť životy ľudí. Mohli by sa roztopiť polárne ľadovce, čím by stúpila hladina morí a voda by zaplavila niektoré významné mestá.

A možno sa to už deje. Pozrime sa na niektoré veľké záplavy z minulého storočia.

Východné Slovensko, 1998

V tomto roku povodne zasiahli okolo 10 000 obyvateľov v 86 obciach Prešovského a Košického kraja. Zaplavených bolo takmer 2500 domov, pričom 357 z nich voda zničila alebo značne poškodila. Záplavy poznačili 20 000 hektárov poľnohospodárskej pôdy, uhynulo približne 1000 kusov hospodárskych zvierat. Povodne spôsobili škodu za viac ako 32,9 miliónov eur. Bolo jasné, že najviac postihnuté obce potrebujú ochranný val. Návrhov bolo neúrekom, tu je niekoľko z nich:

- Vybudovanie priehrad na regulovanie riek
- Vykopanie kanála, ktorý by odklonil rieku od obce
- Vybudovanie protipovodňového múru pre prípady vysokého stavu vôd
- Zabezpečenie pohotovostných dočasných protipovodňových zábran
- Vyplatenie odškodného podnikom, ktoré boli postihnuté záplavami

Vaša úloha

Ktoré riešenie by ste zvolili? Dobré si to premyslite! Odpovede môžete prediskutovať v skupinách. Vyberte si maximálne tri možnosti a zdôvodnite každú z nich. Zapište si odpovede.

Bangladéš, 1998

Rozsiahle záplavy v Bangladéši v r. 1998 si vyžiadali asi 700 ľudských obetí a spôsobili škody vo výške miliónov dolárov. Záplavy postihli dve tretiny plochy krajiny a boli to najdlhšie trvajúce záplavy v dejinách Bangladéša - trvali tri mesiace. Mnoho ľudí už nemalo peniaze na nákup potravín a nemohli ani pracovať, lebo väčšina územia krajiny bola pod vodou.

Pre zlé hygienické podmienky a nedostatok pitnej vody sa infekčné choroby ako hnačka a úplavica stali hlavnými zabijakmi.

Ďalšie záplavy v r. 2004 zatopili asi 40 % plochy hlavného mesta Bangladéša - Dháky a vyplavili mestskú kanalizáciu do ulíc.

Opäť boli mnohé oblasti krajiny pod vodou, boli zničené cesty aj železnice, o úrode ani nehovoriac.

Vaša úloha

Takže čo by ste spravili pre záchranu Bangladéša?

Spomeňte si na niektoré metódy protipovodňovej ochrany v Európe:

- Hrádze a zábrany v mori
- Vysádzanie drevín na pobreží a v zaplavovaných častiach pobrežia
- Riadený ústup z pobrežných oblastí
- Plánovanie

Odpovede si zapíšte a zdôvodnite ich.

Ako sa podľa vás bude situácia v Bangladéši vyvíjať, ak budú pokračovať klimatické zmeny?

Väčšina územia Bangladéša leží v deltách dvoch mohutných riek, ktoré pramenia v Himalájach: rieka Ganga sa spája s Džamunou (hlavný tok rieky Brahmaputra) a neskôr vteká do Meghny, ktorá sa nakoniec vlieva do mora v Bengálskom zálive.

Každoročne s monzúnovým obdobím (jún až október) prichádza dážď a silný nárazový vietor, čím stúpne hladina mora. Korytá riek sa naplnia vodou z roztopeného snehu z hôr a monzúnových dažďov. Táto kombinácia dokáže spôsobiť veľké záplavy.

Aspoň čiastočnú ochranu poskytujú niektorým územiám Bangladéša vysádzané stromy mangrovníka, ktoré bránia pôsobeniu vln a príbojovej erózii. Mangrovníky však nedokážu zabrániť stúpaniu morskej hladiny ani záplavám spôsobeným nárastom hladiny riek z monzúnových dažďov.